

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Факультет іноземної філології
Факультет історії і права

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Матеріали доповідей
IV Міжнародної науково-методичної конференції
24 березня 2023 р.
Частина II*

Харків – 2023

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Редакційна колегія:

Н.В. Руда – голова редакційної колегії, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Л.М. Ямпольська – кандидат історичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри всесвітньої історії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

І.А. Скразловська – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

К.Є. Жукова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

О.Ю. Озерська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Н.С. Самойленко – викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
(протокол №5 від 17.05.2023р.)*

Сходознавство. Актуальність та перспективи [Електронне видання]: Матеріали доповідей IV Міжнародної науково-методичної конференції, ч.2, 24 березня 2023 р. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2023. 198 с.

До другої частини збірника увійшли матеріали доповідей IV Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам історії, економіки, політики, права та соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних, історичних, економічних і юридичних спеціальностей.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2023

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ СХОДУ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Gogolishvili Otar, Sabanadze Oto

BATUMI – «A SAFE HAVEN IN THE EASTERN SHORES OF THE BLACK SEA» WITHIN THE 60S AND 70S OF THE XIXTH CENTURY.....9

Mosiashvili A.V., Akhalkatsishvili M.M.

HISTORICAL INFORMATION ABOUT THE MONGOLS.....14

Алієва Фаріда, Мустафазаде Парвана Тельман

ВІДОМОСТІ ПРО УКРАЇНУ В АЗЕРБАЙДЖАНСЬКІЙ ГАЗЕТІ 1918 – 1920 РОКІВ
.....16

Бережна С.В., Дьякова О.В.

СХІДНІ ГІДРОНІМИ ХАРКІВЩИНИ.....18

Гоков О.О.

РОСІЙСЬКІ ПРИКОРДОННІ КОМІСАРИ НА КОРДОНІ ЗАКАСПІЙСЬКОЇ
ОБЛАСТІ (1881–1914).....21

Гордієнко В.В., Гордієнко Г.М.

ІМПЕРІЯ ЦЗІНЬ У РАДЯНСЬКІЙ І ПОСТРАДЯНСЬКІЙ КИТАЇСТИЦІ.....24

Грідчина А.О.

ДАВИД БЕН-ГУРІОН – ТВОРЕЦЬ ЄВРЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.....27

Козир В.О.

«ЕПОС ПРО ГІЛЬГАМЕША» ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО ТА ЙОГО ВПЛИВ
НА ФОРМУВАННЯ РАННЬОГО ХРИСТІЯНСТВА.....30

Костянтинов Ю.Ю.

СТАНОВЛЕННЯ ЯПОНСЬКОГО КОЛОНІАЛІЗМУ В КОРЕЇ.....32

Купчик О.Р.

ЗВ'ЯЗКИ КДУ ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА З НАУКОВИМИ УСТАНОВАМИ
Й ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ КРАЇН СХОДУ (ДРУГА ПОЛОВИНА
1960-Х – ПЕРША ПОЛОВИНА 1970-Х РОКІВ).....34

Лисак М.В.

ІСТОРІЯ В'ЄТНАМУ ЗА ЧАСІВ ДИНАСТІЇ ТЕЙШОН. ПОВСТАННЯ
ПОБОРНИКІВ НАРОДУ.....36

Маєвська Л.Б.

ВПЛИВ ІДЕЙ АБУ ЯЛЯ АЛЬ-ФАРРА НА ФОРМУВАННЯ ВЧЕННЯ ІБН ТАЙМІЇ.....38

<i>Манзюк Є.О.</i> СТАНОВЛЕННЯ РЕЖИМУ БАБРАКА КАРМАЛЯ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ РЕСПУБЛІЦІ АФГАНІСТАН.....	40
<i>Новікова-Леппа Є.В.</i> СТАНОВЛЕННЯ СЬОГУНАТУ КАМАКУРА.....	44
<i>Пилипчук Я.В.</i> РЕСПУБЛІКА ТИВА У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.....	46
<i>Пугач В.В., Гишко Г.Б.</i> ВОЄННА ПОЛІТИКА МУСУЛЬМАНСЬКОГО ЄТТИШАРУ (1872–1878).....	50
<i>Сопельняк А.С.</i> Курди Вірменії.....	53
<i>Сухобокова О.О.</i> РАМ МОХАН РОЙ ТА ЗАРОДЖЕННЯ ІНДІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РУХУ ..	55
<i>Фалько С.А.</i> ВОЄННА МОДЕРНІЗАЦІЯ НА СХОДІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХVІІІ – НА ПОЧАТКУ ХІХ СТ.: СТАН ВИВЧЕННЯ НАУКОВОЇ ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	57
<i>Цицхвая В.М.</i> ПОЛІТИЧНИЙ КУРС ДЖАВАХАРЛАЛА НЕРУ (1950–1964): ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА «ІНДІЙСЬКОГО СОЦІАЛІЗМУ».....	60
<i>Ціватий В.Г.</i> АРАБСЬКА РЕСПУБЛІКА ЄГИПЕТ (АРЄ): ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНА МОДЕЛЬ ДИПЛОМАТІЇ (МІЖНАРОДНО-ПОЛІТИЧНИЙ І ТЕМПОРАЛЬНИЙ АСПЕКТИ).....	63
<i>Ямпольська Л.М., Abdulqader Ardalan Lateef</i> ЕТНІЧНИЙ КУРДИСТАН У ФОКУСІ БЛИЗЬКОСХІДНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАЦІКАВЛЕНИХ ДЕРЖАВ: МІЖ ПЕРШИМ І ДРУГИМ ПОДІЛАМИ ..	65
 <u>ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА КРАЇН СХОДУ</u>	
<i>Беззубенко А.В.</i> РЕГІОН БЛИЗЬКОГО СХОДУ У СВІТЛІ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРЕЗИДЕНТІВ (1950-ТІ – 1990-ТІ РР.)	71
<i>Бриленко В.О.</i> АХМАД ШАХ МАСУД: «ПАНДЖШЕРСЬКИЙ ЛЕВ» У БОРОТЬБИ З «ТАЛІБАНОМ».....	74

<i>Бузниченко Є.О.</i> ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА СХІДНОГО БЛОКУ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ТА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ У РОКИ «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ».....	76
<i>Гупало О.В.</i> РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ В'ЄТНАМУ В 1980-Х – 1990-Х РР.: ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ, ЗДОБУТКИ ТА ВИКЛИКИ.....	80
<i>Гусак О.В.</i> «АРАБСЬКА ВЕСНА» І СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ІСЛАМСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (НА ПРИКЛАДІ ЙОРДАНІЇ).....	82
<i>Дерід І.О., Федотова Д.В.</i> СИСТЕМА ЯКОСТІ ВИРОБНИКІВ КОРЕЙСЬКОЇ КОСМЕТИКИ.....	84
<i>Кіндратішин К.І., Ямпольська Л.М.</i> ГРОМАДСЬКА ДУМКА ТА АНТИВОЄННІ РУХИ У США ПІД ВПЛИВОМ ВІЙНИ У В'ЄТНАМІ (1964–1975 РР.).....	86
<i>Кошовий С.А.</i> «МИРНИЙ ПЛАН», ЯКОГО НЕ БУЛО: КИТАЙ РОБИТЬ НЕВЕЛИКІ ЗМІНИ У СВОЇЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ.....	92
<i>Красновський М.С.</i> «НАФТОВЕ ПИТАННЯ» СРСР У КОНТЕКСТІ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ (НА ПРИКЛАДІ АФГАНСЬКОЇ ВІЙНИ 1979–1989 РР.).....	95
<i>Кушнір Т.М.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЕТИКИ БІЗНЕСУ В КИТАЇ.....	98
<i>Матей Ю.Ф.</i> СТАТЕГІЯ США «СХІД – ЗАХІД»: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ В КРАЇНАХ КАСПІЙСЬКОГО РЕГІОНУ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	100
<i>Мірошніченко С.В.</i> ФАРРОХРУ ПАРСА – ПЕРША ЖІНКА В УРЯДІ ІРАНУ.....	104
<i>Олійник О.М., Олійник Ю.О.</i> ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА КИТАЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗРОСТАННЯ ТЕМПІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОСТУ.....	107
<i>Павленко С.С.</i> ГОТО ЯСУЦУГУ: ВІД КОНСУЛЬСТВА В ОДЕСІ ДО ВІЦЕКОНСУЛЬСТВА У ЛЬВОВІ.....	109

<i>Педосенко А.В.</i> ВПЛИВ РЕФОРМ ДЕН СЯОПІНА НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	112
<i>Федорів І.О., Танавський І.П.</i> КРИМСЬКЕ ПИТАННЯ У ГЕОПОЛІТИЧНІЙ ПРОЕКЦІЇ ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	115
<i>Федюк В.Ю.</i> АДАПТИВНИЙ АСПЕКТ ІНІЦІАТИВИ «一帯一路» В МЕЖАХ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ 2022.....	118
 <u>ПРАВО І СОЦІУМ КРАЇН СХОДУ</u>	
<i>Biletskaya S.V.</i> CRIMINAL CODE OF CHINA: STRUCTURE AND FEATURES.....	121
<i>Dehtiarova V.V.</i> WOMEN’S RIGHTS IN IRAN.....	122
<i>Holub V.M.</i> FEATURES OF THE MODERN JUDICIAL SYSTEM OF INDIA.....	124
<i>Kozina V.A.</i> MARRIAGE AND FAMILY LAW IN THE COUNTRIES OF THE ANCIENT EAST.....	126
<i>Martynov O.Ye.</i> THE LEGAL SYSTEM OF JAPAN IN THE XIX – XX CENTURIES.....	128
<i>Prymak N.M.</i> TYPES OF PUNISHMENTS IN THE STATES OF THE ANCIENT EAST.....	130
<i>Pyzhyk V.O.</i> LEGAL REGULATION OF FAMILY AND MARRIAGE RELATIONS IN THE COUNTRIES OF THE ANCIENT EAST.....	132
<i>Sivasheva A.S.</i> SOURCES AND MAIN FEATURES OF ANCIENT CHINESE LAW.....	133
<i>Sviakauri Ryan</i> THE PROBLEM OF MORALS IN GEORGIAN AND CHECHEN FOLKLORE.....	135
<i>Tomilova S.S.</i> LEGAL SYSTEM OF THE PEOPLE’S REPUBLIC OF CHINA.....	139

2. Реджеп Тайїп Ердоган під час виступу на 76-й сесії Генасамблеї ООН (2021). URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-erdogan-krym/31472323.html>
3. Політичний процес в Автономній Республіці Крим: особливості, суперечності, прорахунки (1991–2014 рр.) (2016). Аналітична доповідь. К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 304 с.
4. Турецький Президент Ахмет Сезер в Криму (2003). URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/905367.html>
5. Автономна Республіка Крим (2001) / С. О. Єфимов, О. В. Мальгін, Є. О. Похилюк, П. К. Тигліянци. *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс]; редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. К.: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. URL: <https://esu.com.ua/article-42468>
6. Шевчук, О. (2007). Турецький фактор етнополітичної ситуації в Криму. *Геополітика и екогеодинамика регионов*. Симферополь: ТНУ, Т. 3. Вип. 2, 131–135.

АДАПТИВНИЙ АСПЕКТ ІНІЦІАТИВИ «ОДНІЙ ШЛЯХ» В МЕЖАХ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ 2022

*Федюк Владислава Юріївна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
I року навчання*

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Науковий керівник: д. філол. н., декан факультету східних мов І.В. Семеніст

На тлі війни в Україні Успіхи постковідного періоду виражені економічним зростанням, сповільнилися до 3.2% з 6% у порівнянні з 2021 р. Висока інтенсивність бойових дій та руйнування критичної інфраструктури спричинили призупинення інвестицій в рамках ініціативи «Один пояс, один шлях» («ОДНІЙ ШЛЯХ»). Крім того, це спровокувало Пекін відкоригувати вектор її розвитку. Дане дослідження аналізує спроможності адаптації ініціативи на тлі війни.

Нижчий коефіцієнт капіталовкладень в Україну порівняно з іншими країнами Східної Європи був спричинений насамперед конкуренцією з Білорусією, зокрема, перевагами її індустриального парку та більшою відкритістю до китайських інвестицій. Станом на сьогодні партнерство в рамках програми уклали низка країн від Азії до Східної Європи та Африки. Варто зауважити, що історичні торгово-інвестиційні зв'язки стали вагомою складовою «поясу» (Кіктенко, 2018). З урахуванням вищезазначеного – це тягне за собою конфігурацію геополітичного устрою на всіх континентах.

У другому півріччі 2022 р. значна частка китайських перевізників вже розробили план транспортувань через Центральну Азію, Грузію, Туреччину. До прикладу, 21 березня 2022 р. гігант-перевізник Maersk, оголосив про вихід з ринку Росії (Індекси, 2022), на користь Середнього

(Транскаспійського) коридору. З Грузії вони мають надходити до порту Південний, який було заглиблено до 16 м. в рамках розширення ініціативи 2018 року. Проте, порівняно з Північним – цей поєднує два морські перевезення, інфраструктура є менш поєднаною, тому раніше мав менший пріоритет (Шепотило, Ніколаєва, 2019). Своєю чергою, в травні, після візиту президента Казахстану Токаєва до Анкари, попит на «Середній коридор», попри його відносну нерентабельність, продовжив рости.

29 листопада 2022 уряд КНР, в обличчі Сі Цзіньпіна оголосив про ймовірне проведення 3 форуму «Один пояс, один шлях» («一帶一路»).

Разом з тим, Казахстан заявив про плани інвестувати в порти вздовж Каспійського моря, а залізниця вже подвоїла обсяги перевезень вдвічі. На додачу, Ван Лінцзюнь — заступник очільника Головного митного управління КНР, заявив щодо процедури спрощення митних процедур в сухопутних портах на кордоні (阿拉山口, 霍尔果斯).

Експерти зазначають, що попит на даний маршрут був спровокований виключно війною в Україні. Оскільки, для нього характерна складніша логістика, як результат — більші витрати. Недоліком даного логістичного коридору є брак глибоководних портів в каспійському регіоні, а також в Грузії. Проте, віцепрем'єр-міністр Грузії Леван Давіташвілі зазначив, про появу нових інвесторів для замороженого проєкту будівництва порту в Анаклії, але воно потребує років (Стендіш, 2022).

Руйнівний землетрус в Туреччині, що трапився в лютому 2023 р., знову дав поштовх до перебудови стратегії. Водночас три ГЕС компанії Power China (Feke-I, Feke-II і Karakuz), які функціонували в рамках вище згаданого проєкту, не зазнали руйнувань й стали своєрідною рекламою китайських забудовників. Після трагедії, офіційний Пекін окремо наголосив на своєму сприянні відбудові «за один рік», аргументуючи це інтересами до надання імпульсу як економічного, так і соціального розвитку («Китайські фірми», 2023).

Експерти зазначають, що землетрус в Туреччині остаточно підштовхнув владу КНР змінити підходи до розвитку ініціативи «Один пояс, один шлях» («一帶一路»), на користь більш інших форм економічної співпраці. Зокрема, йдеться про відмову від інфраструктурних мегапроєктів, а натомість партнерство у галузі науки, телекомунікації, екологічної енергетики. Наразі простежується зростання присутності Пекіну в аналітичних центрах, академічних колах, а зокрема посилення програм академічної мобільності. Даний вектор є більш рухомим та органічним, гарантуватиме як політичну, так і економічну підтримку країн у всьому світі («Китай вирішив», 2023), на вищому, поняттєвому рівні.

Відносна адаптація до умов війни в Україні була порушена стихійним лихом. Проте, будь-який великий економічний проєкт повинен бути спроможним адаптуватися як до викликів, так і до можливостей в міру мінливості суспільного простору, він потребує адаптивності, гнучкості. Йдеться насамперед про необхідність залучення підтримки на поняттевому рівні, у сфері освіти, дипломатії, економіки, політики з метою мінімізації втрат у випадку руйнації об'єктів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кіктенко, В.О. (2018). Україна в проєкті «Один пояс, один шлях»: регіональний та глобальний вимір. *Україна-Китай*, 13, 112-113.
2. Мінфін України (2022). Індекси. Санкції проти Росії. Retrieved from <https://cutt.ly/e8P4P8j>
3. Шепотило, О., Ніколаєва, О. (2019). Один пояс, один шлях: Вплив зниження торгових витрат на добробут в Україні. *Звіт центру Київської школи економіки*. Retrieved from <https://cutt.ly/q8P8RwA>
4. Анонім. Китайські фірми можуть допомогти Туреччині і Сирії у масштабному відновленні після землетрусу (2023, 20 лютого). *EconomistUA*. Retrieved from <https://cutt.ly/U8AqgSC>
5. Стендіш, Р. (2022). «Пояс і шлях» Китаю зосереджений на нових євразійських торговельних шляхах через війну РФ проти України. *Радіо Свобода*. Retrieved from <https://bit.ly/41QrYTa>
6. Анонім. Китай вирішив розумно трансформувати модель розвитку ініціативи «Пояс та шлях» (2023, 9 лютого). *EconomistUA*. Retrieved from <https://bit.ly/3ydoVqm>

Наукове видання
Сходознавство. Актуальність та перспективи

Матеріали доповідей
IV Міжнародної науково-методичної конференції
(24 березня 2023 р. м. Харків)
Частина II

Відповідальні за випуск: (Руда Н.В., Ямпольська Л.М. Скразловська І.А.,
Жукова К.Є., Озерська О.Ю., Самойленко Н.С.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Матеріали друкуються в авторській редакції
Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності та зміст несуть
автори

Підписано до друку
Ум. друк. арк. 12,2

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
Україна, 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 29